

แผนประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓

ของ

เทศบาลตำบลหนองบัว

อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

คำนำ

การป้องกันการทุจริตในองค์กร เป็นหน้าที่ของบุคลากรภายในองค์กรทุกคน ต้องร่วมมือกัน เพื่อให้เกิดความยั่งยืน การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้จะเป็นการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ เพื่อป้องกันการทุจริตที่อาจจะเกิดขึ้นได้

เทศบาลตำบลหนองบัว จึงได้จัดทำแผนประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยใช้แนวทางปฏิบัติตาม คู่มือแนวทางประเมินความเสี่ยงการทุจริต ของสำนักงาน ป.ป.ท. เพื่อเป็นมาตรการในการป้องกันการทุจริต เพื่อให้การปฏิบัติงานของเทศบาล เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการ ตรวจสอบ เฝ้าระวัง และสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประทุพทุฒิชอบได้

เทศบาลตำบลหนองบัว

ตุลาคม ๒๕๖๒

ส่วนที่ ๑

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินงานขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้

๒. ประเภทความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

- ๑) ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- ๒) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ๓) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณ และการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๓. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑) การระบุความเสี่ยง
- ๒) การวิเคราะห์ความเสี่ยง
- ๓) ระดับความเสี่ยง
- ๔) การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
- ๕) แผนบริหารความเสี่ยง
- ๖) การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
- ๗) จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง
- ๘) การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
- ๙) การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

ส่วนที่ ๒

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลตำบลหนองบัว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ของเทศบาลตำบลหนองบัว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓
มีรายละเอียดตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง ได้แก่

ชื่อกระบวนการ ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

ประเภทความเสี่ยง ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณ
และการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว	ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดหรือ ไม่มีประวัติมาก่อนแต่มี ความเสี่ยงว่าจะมีโอกาสเกิดขึ้น
๑	การจัดทำร่างขอบเขตงาน มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลพินิจ ของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่าง ไม่เหมาะสมอาจ มีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน หรือการสร้างอุปสรรค		✓
๒	การกำหนดราคากลาง มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลพินิจของ เจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสมอาจมี การเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน หรือการสร้างอุปสรรค		✓
๓	การตรวจการจ้าง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลพินิจของ เจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสมอาจมี การเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน หรือการสร้างอุปสรรค		✓

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์ความเสี่ยง

โดยนำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ออกตามรายสีไฟจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสีไฟจราจร

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียด ดังนี้

	สถานะสีเขียว	คือ	ความเสี่ยงต่ำ
	สถานะสีเหลือง	คือ	ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้
	สถานะสีส้ม	คือ	ความเสี่ยงสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคนหลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
	สถานะสีแดง	คือ	ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามสีไฟจราจร)

ชื่อกระบวนการ ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การจัดทำร่างขอบเขตงาน		✓		
๒	การกำหนดราคากลาง		✓		
๓	การตรวจการจ้าง		✓		

ขั้นตอนที่ ๓ ระดับความเสี่ยง

นำโอกาส/ความเสี่ยงในตารางที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม โดยมีเกณฑ์ในการให้ค่า ดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง (ก)

- ระดับ ๓ คือ กิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้น มีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้

- ระดับ ๒ คือ กิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้น มีความจำเป็นระดับปานกลางของการเฝ้าระวังการทุจริต

- ระดับ ๑ คือ กิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นเป็นรองของกระบวนการนั้นๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้น มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (ข)

- ระดับ ๓ คือ กิจกรรมหรือขั้นตอนในการปฏิบัติงานนั้นกระทบทางการเงิน รายได้ลด
รายจ่ายเพิ่ม

- ระดับ ๒ คือ กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ
กลุ่มเป้าหมาย

- ระดับ ๑ คือ กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนการภายใน
หรือกระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้

ตารางที่ ๓ ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง

ชื่อกระบวนการ ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น ของการเฝ้าระวัง (ก)			ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ (ข)			ค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น × รุนแรง) (ก) × (ข)
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	
๑	การจัดทำร่างขอบเขตงาน		๒			๓		๖
๒	การกำหนดราคากลาง		๒			๓		๖
๓	การตรวจการจ้าง		๒			๒		๔

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ให้นำค่าความเสี่ยงรวม ในช่องสุดท้าย (ความจำเป็น x ความรุนแรง) ตามตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ โดยแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

- ดี คือ จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กร ไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม
- พอใช้ คือ จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ
- อ่อน คือ จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

สรุป จากตารางที่ ๓ ความเสี่ยงรวม อยู่ระหว่างระดับ ๔ - ๖

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ชื่อกระบวนการ ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
-	ดี	ต่ำ (๑)	ค่อนข้างต่ำ (๒)	ปานกลาง (๓)
- การจัดทำร่างขอบเขตงาน - การกำหนดราคากลาง - การตรวจการจ้าง	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ (๔)	ปานกลาง (๕)	ค่อนข้างสูง (๖)
-	อ่อน	ปานกลาง (๗)	ค่อนข้างสูง (๘)	สูง (๙)

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

ให้เลือกเหตุการณ์ในตารางที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยง อยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามลำดับความรุนแรง

ระดับ ๑ – ๓ อยู่ในระดับความเสี่ยงต่ำ หรือค่อนข้างต่ำ

ระดับ ๔ – ๖ อยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง

ระดับ ๗ – ๙ อยู่ในระดับความเสี่ยงสูง

สรุป จากตารางที่ ๔ พบว่า ค่าประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ ๔ – ๖ คือ ระดับความเสี่ยงปานกลาง คุณภาพการจัดการอยู่ในระดับ พอใช้

ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑	การจัดทำร่างขอบเขตงาน มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่าง ไม่เหมาะสม อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน หรือการสร้างอุปสรรค	- ควบคุมกำกับดูแลให้มีการจัดทำร่างขอบเขตงานให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนด
๒	การกำหนดราคากลาง มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน หรือการสร้างอุปสรรค	๒.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางด้วยความถูกต้อง เป็นธรรมและเปิดเผย ๒.๒ ควบคุมพิจารณากำหนดราคากลางมิให้สูงเกินจริง ๒.๓ มีการเปิดเผยราคากลางรวมทั้งรายละเอียดของการคำนวณราคากลางให้ผู้ค้า/ผู้ประกอบการได้ทราบ

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๓	การตรวจการจ้าง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลพินิจ ของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือ พวกพ้อง การกีดกัน หรือการสร้างอุปสรรค	๓.๑ กำหนดให้มีการแต่งตั้งประชาชน เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง ๓.๒ จัดประชุมให้ความรู้แก่คณะกรรมการ จัดซื้อจัดจ้างทุกครั้งที่ตรวจการจ้าง ๓.๓ จัดทำรายละเอียดข้อมูลการจัดซื้อ จัดจ้างแต่ละครั้งให้ผู้แทนชุมชนทราบ ๓.๔ ถ่ายรูปกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ทุกขั้นตอนเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ในการจัดซื้อจัดจ้าง ๓.๕ กำหนดให้พนักงานเทศบาลแต่งกาย ด้วยเสื้อสีประจำวัน เพื่อจะสามารถตรวจสอบ การปฏิบัติงานของพนักงานได้